

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

*НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФТЕХОСВІТИ
У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ*

**МАТЕРІАЛИ СЕМІНАРУ
ЗАСТУПНИКІВ ДИРЕКТОРА ПТНЗ З НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ
РОБОТИ**

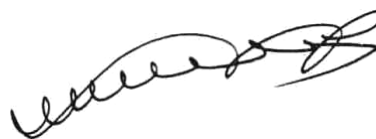
*Тема семінару: Компетентісний підхід в навчально-виховному процесі
ПТНЗ як основа становлення, самовизначення і самосприйняття
особистості учня як повноцінної особи*

Дніпропетровськ
2012 р.

№ з/п	ЗМІСТ	Сторінки
1.	ПЛАН проведення семінару заступників директора з виховної роботи	3 - 4
2.	Список запрошених до участі в семінарі заступників директора з навчально-виховної роботи	4
3.	Осучаснення змісту і форм управління виховним процесом у професійно-технічних навчальних закладах – нагальна потреба часу. Василиненко В.М. , директор НМЦ ПТО у дніпропетровській області	5 - 7
4.	Компетентісний підхід в навчально-виховному процесі ПТНЗ як основа становлення, самовизначення і самоприйняття особистості учня як повноцінної особи. Киба Н.В. , методист НМЦ ПТО у Дніпропетровській області	7 – 11
5.	Тези з виступу Шимановського Марка Мусійовича, кандидата педагогічних наук, старшого співробітника інституту ПТО НАПНУ, завідувача Центру здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу	11 – 13
6.	Становлення та самовизначення учнівської молоді через участь в громадських об'єднаннях. Єгоркіна О.Ф. , методист НМЦ ПТО у Дніпропетровській області	13 – 16
7.	Формування професійного та особистісного самовизначення учнів ПТНЗ – засіб демократизації управління змістом роботи ПТНЗ. Головченко С.В. , методист НМЦ ПТО у Дніпропетровській області	17 – 19
8.	Забезпечення реалізації прав та законних інтересів дітей, учнів пільгових категорій згідно Указу Президента України від 16.12.2011 р. в умовах навчального закладу системи ПТО. Піковець Л.Г. , методист НМЦ ПТО у Дніпропетровській області	19 - 20
9.	Рекомендації семінару заступників директора ПТНЗ з ВР за темою «Компетентісний підхід в навчально-виховному процесі ПТНЗ як основа становлення, самовизначення і самоприйняття особистості учня як повноцінної особи»	20 – 24
10.	ПТНЗ скоординують свої виховні та соціальні функції. Повідомлення на сайті. В.М.Василиненко , директор НМЦ ПТО у Дніпропетровській області	24

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Директор НМЦ ПТО
у Дніпропетровській обл..
Василиненко В.М.

ПЛАН

проведення семінару заступників директора з виховної роботи

Тема: Компетентісний підхід в навчально-виховному процесі ПТНЗ як основа становлення, самовизначення і самосприйняття особистості учня як повноцінної особи

Дата проведення: 12 січня 2012 року

Місце проведення: ПТУ-2, м.Дніпропетровськ, вул.. Новоселівська, 27

Початок: 10.30

№	Назва заходу та тематика виступу	Час	Відповідальна особа
1.	Реєстрація учасників секції	9.30-10.30	Працівники ПТУ-2, Головченко С.В.
2.	Привітання учасників семінару	10.30 – 10.40	Демура А.Л., заступник начальника головного управління освіти і науки ОДА
3.	Осучаснення змісту і форм управління виховним процесом у професійно-технічних навчальних закладах – нагальна потреба часу	10.40– 11.00	Василиненко Віктор Михайлович, директор НМЦ ПТО
4.	Сучасні форми організації виховної та соціальної роботи в гуртожитках ПТНЗ	11.00- 11.15	Кузнецова Галина Іванівна, начальник відділу ПТО
5.	Роль компетентісних виховних напрямків і технологій в ПТНЗ в соціальному і професійному становленні особистості молодих робітників, їхньої творчої індивідуальності	11.15– 11.45	Киба Надія Василівна, методист НМЦ ПТО
6.	Виховні технології професійного і соціального становлення майбутніх	11.45- 12.30	Шимановський Марк Мусійович, кандидат педагогічних наук,

	робітників – учнів ПТНЗ		старший співробітник інституту ПТО НАПНУ, завідувач Центру здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу
7.	Корпоративна культура як детермінанта у формуванні робітничого патріотизму	12.30– 12.45	Васильєв Володимир Васильович, доцент кафедри соціальної роботи ДНУ
8.	Становлення та самовизначення учнівської молоді через участь в громадських об'єднаннях	12.45- 13.00	Єгоркіна Олена Федорівна, методист НМЦ ПТО
9.	Формування професійного та особистісного самовизначення учнів ПТНЗ – засіб демократизації управління змістом роботи ПТНЗ	13.00 – 13.15	Головченко Світлана Василівна, методист НМЦ ПТО
10	Забезпечення реалізації прав та законних інтересів дітей, учнів пільгових категорій згідно Указу Президента України від 16.12.2011 р. в умовах навчального закладу системи ПТО	13.15 – 13.30	Піковець Лариса Григорівна, методист НМЦ ПТО
11	Ініціатива ДОГО «Дніпровські гуманітарні ініціативи» у проведенні інформаційної компанії в м. Дніпропетровськ «Зупинимо туберкульоз разом»	13.30 – 13.45	Керівник інформаційно-ресурсного центру у Дніпропетровській області Кладієва Тетяна Володимирівна
12	Підведення підсумків	13.45 – 14.00	Василиненко Віктор Михайлович

**Список
запрошених до участі в семінарі
заступників директора з навчально-виховної роботи**

1. Демура Антон Львович – заступник начальника головного управління освіти і науки
2. Кузнецова Галина Іванівна – начальник відділу професійно-технічної освіти
3. Зозуля Неля Володимирівна – директор Криворізького міського методичного центру ПТО

4. Шамановський Марк Мусійович - кандидат педагогічних наук, старший співробітник інституту ПТО НАПНУ, завідувач Центром здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу
5. Кладієва Тетяна Володимирівна - керівник інформаційно-ресурсного центру у Дніпропетровській області
6. Васильєв Володимир Васильович - доцент кафедри соціальної роботи ДНУ

Виступ Василенка В.М. , директора НМЦ ПТО

Мета моєї інформації – привернути увагу до проблем які сьогодні обговорюються на семінарі, мотивувати присутніх до проведення революційних змін на напрямках роботи, що є предметом розмови.

Зрозуміло, дії, напрями роботи в 2012 році повинні базуватись на результатах роботи в минулому році.

2011 рік для ПТО був і проблемним і результативний. Результативність полягає в збереженні закладів та їх функцій.

Проблемність полягає у появі серйозних викликів професійно-технічної освіти.

Виклики проголошено.

Перший виклик – Роботодавцями про низький професійний рівень випускників та їх незрілість (невихованість).

Другий виклик – демографічною ситуацією

Третій виклик – переходимо на фінансове утримання з обласного рівня.

Четвертий виклик – виконання обов'язків стосовно пільгових категорій учнів.

В критиці роботодавця звучить відставання ПТО від часу. Те що вимагає час – сьогодні не неспроможні досягти педагоги державних ПТНЗ.

Випускники приходять на підприємства зі споживацькими настроями. Їм зобов'язані, а не вони мають обов'язки, приходять отримувати гроші, а не заробляти їх.

Випускники не знають структури виробництва не готові до трудових відносин в колективах.

Дійсно а чи виховуємо ми в них ці риси?

А чи змушені ми це робити?

Щоб цього досягти треба педагогам бути обізнаними в ситуації на виробництві, економіці. На кінець, треба самим бути патріотами професійної справи.

Тобто треба займатись корпоративним вихованням базованому, в першу чергу, на патріотизмі.

А як ми виховуємо? (показати приклади КТРА, випускник ДППТ).

А який існує корпоративний патріотизм у сфері ПТО?

Намагаємось зорієнтувати вас на це. Прикладами може бути видання збірника обласною організацією ВАПП разом з НМЦ ПТО.

Повинно бути сприйняття самими педагогами значимості сфери ПТО, їх людей. Повинно бути наступність поколінь (назвати негативні приклади ПТУ-2).

Серйозним поштовхом до зміни у виховній роботі є мотивації з III з'їзду педагогів Країни, побачене Українською делегацією в сусідній державі під час проведення Днів України в Росії (оцінки прем'єра на з'їзді, структури управління в м. Москві, корпоративне виховання в професійних коледжах, патріотичне виховання через музеї патріотизм та віра).

Стосовно виклика демографії.

Результат такий – хто використовував старі «прийоми» зазивання в ПТНЗ опустіли якщо це не зникли з карти ПТО та на шляху до цього.

Ситуація Вас вимушує змінити профорієнтацію агітування на профорієнтацію розкриття суті та можливостей професій, закладу, досягнення хороших результатів в навчанні, а не розмовою про наміри навчання.

НМЦ ПТО запроваджено ряд нових форм цієї роботи (назвати приклади та наміри).

Що стосується зміни фінансування. Трагедії ніякої не сталося як дехто прогнозував.

Але є побоювання що ПТНЗ будуть прирівняні до обласних та комунальних навчально-виховних закладів (назвати приклади з чисельного МОП, використанням спеціального фонду ПТНЗ).

Задача ПТО стверджувати свою роль в регіоні, суспільстві як заклад професійної освіти з виконанням соціальних функцій у формі високого рівня кваліфікації, який забезпечить як працевлаштування випускника, так і його професійне зростання, достойний матеріальний достаток.

Про виклики які маємо в зв'язку з забезпеченням виконання державних обов'язків по відношенню до пільгових категорій учнів.

В минулому році мали серйозні проблеми з працевлаштуванням сиріт, формальним ставленням до цього питання. Результат маємо багато кримінальних справ по Україні, по області.

Серйозні задачі та нові підходи формує Указ Президента України від 16 грудня 2011 року «Про питання щодо забезпечення реалізації прав дітей в Україні».

Ситуація змушує по іншому працювати з цією категорією.

Демократизація змісту роботи ПТНЗ вимушує по іншому відноситись до учнівських, громадських формувань. Є позитивні приклади, є зрушення, а це все окремі «мазки».

Сподіваємось, що матеріали семінару, документи вручені на семінарі будуть підґрунтям для переоцінки дії з напрямку виховання та соціальної діяльності та основою для позитивних змін.

виховання в професійних коледжах, патріотичне виховання через музеї патріотизм та віра).

Стосовно виклику демографії.

Результат такий – хто використовував старі «прийоми» зазивання в ПТНЗ опустіли якщо це не зникли з карти ПТО та на шляху до цього.

Ситуація Вас вимушує змінити профорієнтацію агітування на профорієнтацію розкриття суті та можливостей професій, закладу, досягнення хороших результатів в навчанні, а не розмовою про наміри навчання.

НМЦ ПТО запроваджено ряд нових форм цієї роботи (назвати приклади та наміри). Що стосується зміни фінансування. Трагедії ніякої не сталось як дехто прогнозував. Але є побоювання що ПТНЗ будуть прирівняні до обласних та комунальних навчально-виховних закладів (назвати приклади з чисельного МОП, використанням спеціального фонду ПТНЗ).

Задача ПТО стверджувати свою роль в регіоні, суспільстві як заклад професійної освіти з виконанням соціальних функцій у формі високого рівня кваліфікації, який забезпечить як працевлаштування випускника, так і його професійне зростання, достойний матеріальний достаток.

Про виклики які маємо в зв'язку з забезпеченням виконання державних обов'язків по відношенню до пільгових категорій учнів.

В минулому році мали серйозні проблеми з працевлаштуванням сиріт, формальним ставленням до цього питання. Результат маємо багато кримінальних справ по Україні, по області.

Серйозні задачі та нові підходи формує Указ Президента України від 16 грудня 2011 року «Про питання щодо забезпечення реалізації прав дітей в Україні».

Ситуація змушує по іншому працювати з цією категорією.

Демократизація змісту роботи ПТНЗ вимушує по іншому відноситись до учнівських, громадських формувань. Є позитивні приклади, є зрушення, а це все окремі «мазки».

Сподіваємось, що матеріали семінару, документи вручені на семінарі будуть підґрунтям для переоцінки дії з напрямку виховання та соціальної діяльності та основою для позитивних змін.

**Компетентісний підхід
в навчально-виховному процесі ПТНЗ
як основа становлення, самовизначення і само сприйняття
особистості учня як повноцінної особи
(Виступ Киби Н.В., методиста НМЦ ПТО у Дніпропетровській
області)**

Ідея й термін «компетентності» з'явилися в 70 роки минулого сторіччя. Головна ідея компетентності полягає в тому, що не слід обмежуватися тільки сумою знань і вмінь, придбаних у системі формального утвору, сюди ще необхідно включити й ті знання, які здобуваються й поза цією системою. У якості засобів формування компетенції виступають загальна й професійна освіта, сімейне виховання, культосвітня діяльність.

Як правило, під компетентністю розуміють володіння спеціалістом набором необхідних для його роботи компетенцій, або відповідність даного спеціаліста

вимогам його посади, або здатність спеціаліста ефективно здійснювати свою професійну діяльність. І оскільки ключовим словом у визначенні компетентності є слово «компетенція», то саме його і варто точно визначити.

Визначення поняття «компетенція» різняться. Більше того, в якості прикладу компетенцій іноді приводять і окремі навички (управління конфліктом), і властивості особистості (відповідальність, комунікабельність, аналітичний склад розуму), і психологічні установки (орієнтація на досягнення). Але ж сам по собі жоден з цих компонентів (знання, навички, установки тощо) не є компетенцією по відношенню до діяльності спеціаліста, а є лише одним з її елементів. Отже, компетенція – це комплекс індивідуальних характеристик спеціаліста, необхідних і достатніх для ефективного і гарантованого здійснення його професійної діяльності в заданих умовах і на заданому рівні якості.

Бути компетентним означає бути здатним (уміти) мобілізувати в даній ситуації отримані або наявні знання й досвід.

Головна проблема професійно-технічної освіти...

Лаконічно цю проблему можна сформулювати так: «В сучасній системі професійної освіти існує гігантський перекив в бік навчання». І хоча освіта визначається як «навчання і виховання», але на практиці про ВИХОВАННЯ всі успішно забувають. Широко відомий вираз «професійне навчання», а вираз «професійне виховання» навряд чи хтось чув. До чого це приводить??? Всі знання і вміння, і навіть ті нечисленні навички, які отримали молоді спеціалісти, вони не можуть успішно застосувати. Чому?

1. Їм не вистачає відповідних якостей, професійного виховання, коли учні постійно знаходяться в символічній аурі майбутньої професії. (Для прикладу: педучилище для майбутніх педагогів всю виховну роботу проводить у формі ділової гри для дітей, коли студенти знаходяться в ролі дітей; курсанти.... тощо).

2. Учням не вистачає досвіду, професійної практики. Отже проектна діяльність з окремих професійних питань привертає увагу учнів до професії. Приклад: Марганецький професійний ліцей, де рік працюють за проектом «Формування професійної культури».

3. Учні ПТНЗ «не в темі», оскільки середовище, в якому вони «варилися» під час навчання – це учні і викладачі, а не професіонали. Необхідне занурення в професійне середовище шляхом проведення професійних дебатів, щоденників професійного зростання, переглядів кінофільмів та документальних фільмів на професійну тематику, про людей праці, використання матеріалів енциклопедичного довідника «Віхи історії ПТО Дніпропетровщини», проведення тематичних вечорів, вікторин, пізнавально-пошукових заходів з професійної тематики. Велике значення мають екскурсії на виробництво, зустрічі з робітниками, ветеранами праці, випускниками училищ, членами робітничих династій.

4. Вони не хтять бути професіоналами. Актуалізація професійного вибору повинна бути постійною, планомірною. (Приклад Синельниківського ПЛ, майстер Алексеєнко С.В.) Попри всі можливі негаразди завдання педагогів полягає у звеличенні професії, людей-професіоналів. Найвищий потенціал має той педагог-майстер, який власним прикладом доводить значущість компетентного фахівця. Учень, навчаючись в ПТНЗ повинен знати, які перспективи він матиме як випускник

ПТНЗ, як може підвищити свій розряд, як досягти професійного зростання. Важливу роль тут відіграють конкретні приклади успішних людей – випускників ПТНЗ (Ю.Гагарін тощо).

Крім того, навіть в області навчання не все добре – теоретичні знання явно домінують над практичними навичками.

Структуру системної (ефективної) професійної освіти можна зобразити так: В табличному вигляді надається результат аналізу компетенції та методика розвитку її окремих елементів: (слайди на екрані)

Найбільш значущим (системо утворюючим!) елементом в цій моделі став алгоритм ефективної діяльності спеціаліста – його технологія, його «НОУ хау». Адже в будь-якій діяльності, яку здійснює спеціаліст, завжди можна побачити певну структуру. І хороший спеціаліст завжди може цю структуру описати («спочатку я роблю це, потім це, якщо так – я виконую так, якщо так – то так» тощо). Саме цей алгоритм призводить до запланованого результату, а всі останні компоненти компетенції (знання, навички, установки) по відношенню до нього є допоміжними. При чому алгоритм цей повинен бути досить складним, варіативним та індивідуалізованим. І чим вища кваліфікація спеціаліста, чим складніша його діяльність, чим невизначеніші умови цієї діяльності, тим більш складний, більш варіативний і більш індивідуалізований алгоритм потрібен. Що ж стосується виховного аспекту в даному елементі моделі – є безліч варіацій для проведення виховних заходів професійного спрямування. Варто лише врахувати молодіжні смаки і проводити подібні поза навчальні заходи за форматом молодіжних шоу програм.

Та компетенція, яка є визначальною, найбільш універсальною за своїм характером і ступенем застосовності називається ключовою.

У становленні учня професіоналом необхідно мати:

В наш час компетентісний підхід є одним з таких напрямків педагогічної теорії і практики, які активно розвиваються, одним з найважливіших підстав оновлення освіти.

Ми опинилися перед кардинально новою для історії ситуацією, коли досвід попередніх поколінь передається наступному, але він йому не потрібен. Тобто можливо він і потрібен, але одночасно потрібно щось іще інше, нам не відоме. Ця ситуація породжує багато питань – філософських, психологічних тощо. Але головне – виникають питання практичні.

Сьогодні діти приходять до училища не тільки для того, щоб навчатися. Їх приваблює можливість спілкування з однолітками, що мають схожі інтереси, спосіб життя і мислення, тобто середовище «такі, як я». Необхідно дати шанс і можливість учням по справжньому брати участь і в КТС, і в соціально-значущій і просто в дозвіллевій діяльності. Звільнити їх від багатства одноманітних, нудних, тільки заради галочки непродуманих справ і заходів, не давати приводу думати, що дорослі, які знаходяться з ними поруч, не компетентні. Потрібно дати можливість учням отримати досвід.

Закінчити свій виступ мені хотілося б однією чудовою цитатою.

Все, що я хотів би знати, - це яблуна.

Все, що я знаю, - гілка яблуні.

*Все, чому я можу навчити учнів – це яблуко.
 Все, що залишиться в них – це насіння.
 Але з будь-якого насіння може вирости яблуно.*

Ж.Ерве – Базен

Додаток до виступу

КОМПЕТЕНЦІЯ ТА МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ІІ ОКРЕМИХ ЕЛЕМЕНТІВ			
	ЭЛЕМЕНТ	ОПИС	ОПТИМАЛЬНИЙ МЕТОД
1.	Алгоритм (технологія) ефективної діяльності	Послідовність «кроків», набір послідовностей, в цілому схожих один на одного, але різних для різних професій і для різного рівня якості. <i>Ключові питання:</i> <i>«З яких етапів складається моя діяльність?»</i> <i>«Які завдання кожного етапу?»</i> <i>«Що, в якому випадку, як робити?».</i>	КОНСАЛТИНГ один з перших етапів на шляху підвищення ефективності діяльності, що дозволяє визначити стратегію розвитку інформаційної інфраструктури, обрати пріоритетні напрямки і розробити оптимальний план впровадження нових інформаційних технологій.
2.	Теоретичні знання	Систематизована інформація про виконувану діяльність, умови цієї діяльності, її об'єкти і суб'єкти. <i>Ключові питання:</i> <i>«Як це все побудовано?»</i>	ІНТЕРАКТИВНА ЛЕКЦІЯ, СЕМІНАР, ВИВЧЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
3.	Психологічні установки	Розуміння змісту здійснюваної діяльності, позитивне відношення до неї, впевненість в своїх силах. <i>Ключові питання:</i> <i>«Як я ставлюсь до цієї діяльності?»</i> , <i>«Що вона мені дає?»</i> , <i>«Чого я хочу досягти в кінцевому результаті?».</i>	КОУЧИНГ (<u>англ.</u> <i>coaching</i> — навчання, тренування) — метод «індивідуального тренінгу», де тренер працює з учнем індивідуально. Відмінності коучингу від всіх видів консультування — ставка на реалізацію потенціалу самого учня — майбутнього фахівця.
4.	Уміння і навички	Набір «програм», що дозволяють реалізовувати алгоритм ефективної діяльності.	ТРЕНІНГ НАСТУПНЕ САМОСТІЙНЕ ТРЕНУВАННЯ Тренінг (<u>англ.</u> <i>training</i> от

		<i>Ключове питання: «Що (і на скільки якісно і автоматизовано) мені необхідно зробити для того, щоб реалізувати алгоритм ефективної діяльності в усіх необхідних мені варіаціях .</i>	<i>train</i> — навчати, виховувати) — метод <u>активного</u> навчання, направлений на розвиток знань, <u>умінь</u> і <u>навичок</u> та соціальних установок.
5.	Особистісні і професійні якості	Забезпечують якість, а часто і саму можливість реалізації всіх дій, що виконують. <i>Ключове питання: «Яким мені потрібно бути, щоб успішно застосовувати всі необхідні мені навички і вміння?»</i>	ТРЕНІНГ. НАСТУПНЕ САМОСТІЙНЕ ТРЕНУВАННЯ
6.	Професійний досвід	Забезпечує стабільність та економічність реалізації обраного алгоритму діяльності, особливо в складних умовах (на фоні втомленості, за наявності перешкод, після довгих перерв тощо).	ДІЛОВА ТА ІМІТАЦІЙНА ГРА. Імітаційна гра — це один з різновидів ділових ігор, який дозволяє учасникам зрозуміти суть деяких економічних та управлінських процесів, оцінити власні здібності працювати в команді і проявити аналітичні, лідерські та інші ділові якості, компетенції та методика розвитку її окремих елементів
7.	Методика тренувань, саморозвитку	<i>Ключове питання: «Що і як мені робити для вдосконалення всіх основних компонентів моєї компетенції (знань, умінь і навичок, установок тощо)?».</i>	КОНСАЛТИНГ
8.	Методика впровадження	<i>Ключове питання: «Що і як мені робити для впровадження нових форм в свою діяльність без помилок і втрат якості?»</i>	КОНСАЛТИНГ

**Тези з виступу Шимановського Марка Мусійовича,
кандидата педагогічних наук,
старшого співробітника інституту ПТО НАПНУ, завідувача Центру
здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу**

Доповідь Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) та Об'єднаної програми ООН по ВІЛ/СНІДу – UNAIDS.

Сьогодні в світі проживає близько 33,4 мільйони людей, які інфіковані смертельним вірусом.

Рівень захворюваності СНІДом в світі знизився на 17% за останні вісім років.

Східна Європа та Центральна Азія - єдині регіони, де рівень ВІЛ продовжує зростати. Близько 110 тисяч місцевих жителів стали носіями ВІЛ тільки протягом останнього року.

В 2008 році ВІЛ в світі заразилося близько 2,7 мільйони людей. За рік від СНІДу і супутніх хвороб загинуло більш як 2 мільйони.

- В Україні зареєстровано більш як 150 тисяч ВІЛ-інфікованих, з них 15 відсотків – діти.
- В Росії та Україні зафіксовано 90% всіх випадків захворювання вірусом імунодефіциту людини в Східній Європі та Центральній Азії.
- В Україні інфіковано як мінімум 1,6% дорослого населення.

“З 1987 року більш як 5 тис. дорослих і 150 дітей померло від цієї хвороби”.

Щорічна доповідь про становище із дотриманням прав і свобод людини в Україні Уповноваженої Верховної Ради України по правам людини Ніні Карпачової 6 липня 2005 року.

За даними ООН та ВООЗ, з двохтисячного року щорічна кількість діагнозів ВІЛу в Україні подвоїлась. За один лише минулий 2005 рік таких діагнозів поставлено 13 786. Що ж до загальної кількості вірусноносіїв, то українське Мінохорони здоров'я наводить цифру 97 тисяч. Оскільки в це число включені лише офіційно зареєстровані, справжня кількість людей, що живуть з ВІЛом, в Україні значно вища. За оцінками, реальна кількість інфікованих становить 377 тисяч, тобто півтора відсотка від дорослого населення.

Україна визнана державою, яка найбільше за інших у Східній Європі постраждала від ВІЛ/СНІДу. Сьогодні у нас офіційно зареєстровано понад 49 тисяч осіб, що мають статус ВІЛ+. Серед них майже 4 тисячі дітей у віці до 14 років. В тенетах СНІДу перебувають понад 3 тисячі громадян України, з яких понад 100 дітей. Це офіційна статистика, зареєстрована в Українському центрі профілактики і боротьби зі СНІДом МОЗ України. А міжнародні експерти вважають, що ВІЛ-позитивних у нас значно більше.

Небезпека ситуації, на думку спеціалістів, полягає у тому, що про СНІД знають набагато менше, ніж 10-15 років тому. Лікарі звертають увагу, що ЗМІ перестали розповідати про цю хворобу. Найчастіше розповідають про терористів.

Найбільш схильною до поширення інфекції є молодь у віці від 15 до 24 років.

Заступник міністра у справах сім'ї та молоді Тетяна Кондратюк .

"Ми разом повинні захистити нашу молодь від цієї проблеми. І не тільки державні установи, але й самі батьки повинні щодня працювати над тим, щоб ми не ставили статистичних рекордів по захворюваності на СНІД. Шановні батьки, говоріть зі своїми дітьми частіше. Поясніть дитині, що вона має знати, стаючи дорослою. Зробіть це раніше, ніж вона про все дізнається в лікарні, отримавши позитивний аналіз на ВІЛ-інфекцію!" Тетяна Кондратюк.

Проблема тютюнокуріння в Україні

У тих, хто палить, на 22 роки менша середня тривалість життя, а рівень смертності серед них втричі вище, ніж серед тих, хто не палить. 25 % хвороб, що приводять до передчасної смерті, прямо чи опосередковано пов'язані з курінням.

На Землі палить 1,3 млрд. людей. За період з 1950 по 2000 р.р. в розвинутих країнах куріння стало причиною майже 62 млн. смертей. 300 млн. дітей, які живуть зараз, будуть вбиті тютюном у дорослому віці.

- 98% смертей від раку гортані – в тих, хто палить
- 96% смертей від раку легенів – у тих, хто палить
- 75% смертей від хронічного бронхіту та емфіземи легенів - у тих, хто палить
- 25% смертей від ішемічної хвороби серця - у тих, хто палить

Традиційна звичка суспільства до тютюнокуріння

Недостатня поінформованість про шкоду від тютюнокуріння

Нікотинова залежність

Агресивна комерційна політика тютюнового бізнесу

Світовий Банк в 1994 році довів, що тютюнокуріння призводить до втрат у 200 мільярдів \$ на рік

Втрати включають:

- медичне лікування хвороб, викликаних тютюном
- втрати від пожеж
- витрати на інвалідність, зниження продуктивності праці, втрати від ранньої пенсії.

Становлення та самовизначення учнівської молоді через участь в громадських об'єднаннях (виступ Єгоркіної О.Ф., методиста НМЦ ПТО у дніпропетровській області)

Сьогодні перед педагогами постає проблема формування громадянської зрілості і правової освіти в учнівській молоді. Адже ми знаємо, що країні потрібні не тільки кваліфіковані робітники, а й свідомі громадяни, які повинні розуміти, що працювати треба на перспективу, а не задовольнятися тимчасовим поліпшенням. Нічого не розуміючи в законах побудови і функціонування держави, учні не матимуть змоги впливати на процесі в ній.

Яким же чином сучасна освіта повинна виховувати ідеал українського громадянина? Адже до цих пір більший наголос в освітніх закладах ставиться на навчання, а не виховання. Знання початків аналізу в математиці, біології

тощо не допоможе учням підготуватися до реального життя в суспільстві з ринковими законами виживання. Здається, необхідно більше уваги треба приділяти дисциплінам, які сприяли б соціалізації особистості. Методика і форми роботи в цій сфері виховання відомі вже давно. Мова йде про учнівське самоврядування. На жаль в ПТНЗ області не все гаразд з цим питанням. І саме це питання винесено для обговорення.

На початку навчального року, на попередній нараді у мене ще були сподівання, що все ж таки самоврядування в ПТНЗ у нас працює. Але під час роботи у першому півріччі у мене склалось дуже багато сумнівів з цього приводу. Сталося це через декілька причин

1. Для участі у проведенні семінару радників самоврядування, яке відбулось на базі Софіївського ліцею було запрошено 15 осіб, з числа радників та більше 30 осіб з числа учнівських лідерів. Взяли участь 7 осіб з числа радників і 16 осіб з числа лідерів. Тобто трохи більше 50% від запрошених.

2. Одним з пунктів конкурсу класних керівників було представлення моделі учнівського самоврядування в групі. На жаль за цей конкурс максимальної кількості балів не отримав жодний класний керівник, деяких взагалі не можливо було оцінити, бо самі класні керівники не розуміють суті учнівського самоврядування.

3. Конкурсні роботи учнівських проектів «Лідерські здібності в мені» (який ще триває до кінця січня), що були представлені мають в основному теоретичний матеріал: хто такий лідер, мета учнівського самоврядування, про особисті якості лідера, описує всю позакласну роботу в закладі, але **проекту** майже ніхто не представив. І я думаю це тому, що перш за все педагоги-радники самі не розібрались із поняттям – проект і не підказали учням, що саме передбачає цей конкурс і що таке проект. Та із 58 ПТНЗ матеріали підготували тільки 9 навчальних закладів.

Напрошується висновок, що робота з організації діяльності учнівського самоврядування ведеться формально і учні є тільки виконавцями, а не ініціаторами заходів, що проводяться в навчальному закладі. Як же ефективно організувати учнівське самоврядування в кожному конкретно взятому навчальному закладі?

Цей процес залежить від дуже багатьох факторів. Це і ставлення адміністрації закладу до даного питання – допомагати чи знехтувати; і розуміння педагогічного колективу, а особливо класних керівників, важливості існування цієї форми виховної роботи; і підтримка з боку батьків; адекватне ставлення органів місцевого самоврядування та громадських організацій дорослих до починань молоді; правова і громадянська обізнаність самих учнів, їх бажання до самовдосконалення та ін.

У навчальних закладах повинна створюватись обстановка, за якої кожен учень відчує причетність до рішення завдань, що стоять перед педагогами і учнями. І лише розвиток самоврядування допоможе дітям відчути всю

складність соціальних відносин, сформувані соціальну позицію, визначити свої можливості в подальшій життєвій реалізації. Через розв'язання завдань шкільного життя у спільній діяльності підлітки виробляють певні якості, які потрібні дорослій людині, щоб бути успішною: готовність до прийняття рішень і відповідальність за них; здатність ефективно працювати в команді і досягати спільної мети, виробляти наполегливість при розв'язанні проблем тощо.

Учнівське самоврядування є однією з головних умов розвитку самостійної особистості.

Самоврядування передбачає керівництво діяльністю учнів самими учнями. Однак, щоб вони успішно керували, їх треба цьому навчити (це і є завдання педагогів), враховуючи при цьому інтереси учнів та умови роботи конкретного навчального закладу. Звідси висновок: спочатку потрібно навчити як організувати керівництво педагогів і вихователів.

Пропоную до вашої уваги суттєві педагогічні прорахунки, які призводять до деформації сутності учнівського самоврядування. Як результат – відторгнення самоврядування як педагогічним, так і учнівським колективом.

1. Відсутність необхідної та достатньої нормативно-правової бази, яка забезпечує функціонування учнівського самоврядування.

Перераховувати нормативно-правові акти я не буду, їх ви можете знайти на сайті методичного центру. Пропоную включити в **СТАТУТ** закладу положення про організацію самоврядування та інших громадських об'єднань (рада ПТНЗ, батьківський комітет, піклувальна рада), в тому числі про учнівське самоврядування

2. Дуже часто відбувається підміна самоврядування педагогічним керуванням

Не підміняйте учнів там, де вони можуть справитися самостійно, проявляйте доцільну педагогічну витримку, уникайте авторитарного тиску там, де він не

потрібний, навіть якщо ви переконані, що ваші самоурядовці помиляються.

3. Певна «закритість», ізолюваність органів учнівського самоврядування

Необхідно «розкрити» основні принципи діяльності учнівського самоврядування шляхом постійного інформування учнів про діяльність учнівського самоврядування, звітування перед колективом про діяльність самоврядування, відкрити самоврядування для учнів всіх рівнів успішності. Самоврядування і навчання – незалежні.

4. Відокремленість органів учнівського самоврядування від педагогічної ради, батьківського комітету, ради навчального закладу.

Необхідно планувати і проводити спільні заходи трьох суб'єктів «трикутника» (педагогів, учнів, батьків)

5. Недостатня систематичність роботи з виявлення, відбору навчання та підготовки активу учнівського самоврядування.

Необхідно розробити, запровадити та постійно оновлювати систему навчання учнівських лідерів. За вашими звітами в цьому році у 12 ПТНЗ працюють школи лідерів учнівського самоврядування і я вважаю, що це крок для покращення роботи самоврядування.

6. Недостатність систематичності у підготовці та перепідготовці педагогів-радників. З цього питання листом ГУОН були запропоновані рекомендації, а саме: створити методичне об'єднання кваліфікованих педагогів-радників учнівського самоврядування та проводити систематичне навчання класних керівників з питань учнівського самоврядування в групі та навчальному закладі в цілому.

7. Зведення учнівського самоврядування тільки як гри в «ДЕНЬ ДУБЛЕРА»

«День дублера» - не мета самоврядування, а можливість відібрати та навчити справжніх активістів, які працюють на постійній основі.

8. Неврахування потенціалу батьківської громадськості.

Батьки на жаль розглядаються в основному як джерело додаткового фінансування, а треба використовувати потенціал батьків у підтримці самоврядування.

9. Формалізація процесу формування учнівського самоврядування

Для запровадження учнівського самоврядування необхідно підготувати учнів та колектив педагогів, провести вибори лідерів.

10. Абсолютизація принципу: «Треба робити те, що хочуть діти»

Необхідно впроваджувати доцільні педагогічні заходи, які б визначали співвідношення прав та обов'язків учнів.

11. Неадекватне трактування принципів самоврядування: «Самі задумуємо, організуємо, оцінюємо».

Всі заходи та рішення самоврядування мають бути узгодженими з адміністрацією.

12. Підміна самоврядування тільки розважальною, позанавчальною діяльністю

Важливо надати учнівському самоврядуванню реальні повноваження не тільки щодо дозвілля, але й такі, що стосуються процесу навчання.

НМЦ ПТО, ГУОН постійно готуються і надаються рекомендації щодо організації цієї роботи. Ще на 2009-2010 навчальний рік листом ГУОН було направлені рекомендації щодо планування діяльності самоврядування, при чому дуже детальні.

На 2010-2011 н.р. направлені рекомендації щодо організації самоврядування в регіонах. На 2011-2012 н.р. за підсумками наради заступників з виховної роботи підготовлено рішення з питань самоврядування в тому числі. Також було рішення за підсумками семінарів з питань учнівського самоврядування і

лист ГУОН за підсумками моніторингу гурткової роботи в поточному році. Я вважаю, що як би навчальні заклади виконали хоч 50% цих рекомендацій, то результат був набагато кращим. Тому якщо є потреба у перелічених документах для подальшого керування в роботі, звертайтеся я вам перешлю.

Дякую за увагу!

Інноваційні підходи до організації профорієнтаційної роботи. (Виступ Головченко С.В., методиста НМЦ ПТО)

З метою результативності профорієнтаційної роботи в цьому році рекомендуємо звернути увагу на причини, які ускладнюють професійну орієнтацію. Це: - деформація уявлень значної кількості молоді про робітничі професії;

втрата мотивації професійного розвитку особистості;

недостатня соціальна захищеність молоді, її непідготовленість до конкурентного існування в ринкових умовах;

відсутність повної, достовірної і своєчасної інформації до змін щодо потреби кадрів у галузях та промисловості, економіці регіону і країни в цілому;

неготовність більшості педпрацівників ЗОШ до надання допомоги учням у їх професійному самовизначенні;

відсутність кваліфікованої медичної профконсультації.

Сьогодні, для досягнення результату необхідно діяльність ПТНЗ спрямувати на виконання наступних завдань з профорієнтації:

систематизувати роботу з позиціонування робітничих професій, орієнтувати молодь перш за все на конкретну професію;

використовувати інноваційні форми та методи профорієнтаційної роботи;

формувати у молоді особистісні орієнтації і інтереси з урахуванням потреб ринку праці регіону, галузі;

ефективно використовувати інформаційний освітній простір для позиціонування робітничих професій.

Деяких результатів вдалось досягти. Всі навчальні заклади профтехосвіти області активно використовують *сучасні інформаційні засоби* щодо профорієнтаційної роботи з молоддю, підвищення престижності робітничих професій, ствердження соціального статусу робітників у суспільстві шляхом трансляції теле-, радіопередач, зовнішньої реклами, Інтернет-технологій, випуску училищних газет, тощо.

Але хочу звернути увагу на оформлення сторінки сайтів ПТНЗ з позиціонування професій, бо більшість з них оформлені нецікаво, з мінімальною інформацією про професії, перспективи кар'єрного росту, працевлаштування та соціальний захист.

У 12 закладах створені *віртуальні інформаційно-консультативні центри* з організації профорієнтації молоді та дорослого населення, які є базою для розвитку професійного самовизначення випускників шкіл і продовження освіти у професійно-технічних закладах.

В ПТНЗ області створені *відео-презентації* більш ніж з 290 професій, 9 ПТНЗ мають *автомобільну зовнішню рекламу (тюнінг)*, всі ПТНЗ - свої біг-борди та банери із рекламою навчального закладу, професій, напрямків інноваційної діяльності.

Для розширення інформаційного простору та своєчасного надання об'єктивної інформації про ПТНЗ області учням та їх батькам, актуальним стало проведення *круглих столів для працівників районних відділів освіти та шкіл* (методистів, бібліотекарів, педагогів-організаторів, практичних психологів, профорієнтаторів).

В цьому році випробувана та діє система *мобільної реклами*, яка записується на електронних носіях та демонструється на регіональному та шкільному радіо, розповсюджується школярам для прослуховування на плеєрі, використовується для інформування населення в сільській та районній місцевості через гучномовець, який розташований на автомобілі із рекламним тюнінгом

В деяких ПТНЗ області впроваджена *маркетингова служба*, яка дає змогу професійно-технічним навчальним закладам побудувати систему розподілу та працевлаштування випускників, реагувати на попит замовників робітничих кадрів відповідно до потреб ринку праці.

Випускники професійно-технічних навчальних закладів також потребують допомоги з соціально-психологічних питань, для відтворення нової для себе моделі поведінки, яка б поєднувала, з одного боку, вчорашнього учня, а з іншого - роль працівника. Тому актуальними є приклад Міжрегіонального вищого професійного училища з поліграфії та інформаційних технологій із створення консультативного центру *„Школа альтернативного працевлаштування „Альтернатива”*, в Криворізькому центрі професійної освіти металургії і машинобудування *впроваджено інноваційний проект «Центр консалтингу та сприяння працевлаштування учнів та випускників»*. Головна мета проекту - трансфер знань у сфері професійного консультування молоді між партнерськими країнами (Норвегія, Польща, Україна, Білорусія).

Відповідно до календаря професійних свят в ПТНЗ області проходять урочисті та змістовні відзначення *професійних свят*.

В цьому році в ПТНЗ області запроваджено проведення *декад робітничих професій за галузями*. Вже проведені декади - машинобудівної галузі та автотранспортного профілю, поліграфії, побуту, харчування, торгівлі та легкої промисловості, залізничного транспорту. Планується проведення декад: в лютому – металургійної та гірничодобувної промисловості, у березні – будівництва, в квітні – сільського господарства. При проведенні декад ПТНЗ залучають до участі у конкурсах та олімпіадах *учнів ЗОШ, які навчаються професіям за технологічним напрямком, слухачів центру зайнятості*, з метою раннього профорієнтування і дітей старших груп дошкільних закладів.

Спільно із обласним центром зайнятості ПТНЗ приймають участь у профорієнтаційних заходах *«Марафон актуальних робітничих професій»*.

З метою проведення профорієнтаційних екскурсій та видання каталогу профорієнтаційних маршрутів для населення різного віку розпочата *співпраця із транспортно-туристичною компанією «Автобус Дніпро»*.

В ПТНЗ області введено в навчальні плани *авторський спеціальний курс «Основи професійної мобільності»* на основі сучасних педагогічних технологій.

На новому сайті НМЦ ПТО створена *сторінка «Профорієнтація»* та *«Професійний термінал»*.

В 2011-2012 н.р навчально-методичним центром профтехосвіти оголошено *конкурси учнівських проектів «Моя професія - моя гордість»* і *«Я – Екологія – Професія - Україна»*.

Фахівці професійно-технічних навчальних закладів систематично проводять профконсультаційну роботу з обов'язковим обговоренням таких понять, як ринок праці, технологічні успішні дії в ньому, обґрунтування професійного вибору, соціальний захист, перспективи працевлаштування та професійного росту.

**Забезпечення реалізації прав та законних інтересів дітей,
учнів пільгових категорій згідно Указу Президента України
від 16.12.2011 р.**

**в умовах навчального закладу системи ПТО
(Виступ Піковець Лариси Григорівни, методиста НМЦ ПТО у
Дніпропетровській області)**

Шановні колеги !

Указ Президента України від 16 грудня 2011 року «Про питання щодо забезпечення реалізації прав дітей в Україні» передбачає невідкладні заходи щодо активізації діяльності органів виконавчої влади, закладів виховання, навчання, в тому числі адміністрацію ПТНЗ із виконання вимог законодавства.

А саме:

1. Медичне обслуговування дітей-сиріт ПТНЗ повинно забезпечувати повне обстеження учнів-сиріт 2 рази на рік, та під час хвороби дитини, або перебування її у медичному закладі забезпечувати її харчування за рахунок державних коштів, що перераховуються на харчування під час навчання в ПТНЗ 9 (а це 45 грн. на добу).

2. Забезпечувати захист особистих майнових і житлових прав дітей-сиріт. Що на практиці це означає

Проведення моніторингу про забезпечення реалізації прав дітей на майно житло інше.

Такі дані повинні бути у кожному училищі та відстежуватися майстрами виробничого навчання, заступниками директорів, соціальними педагогами. При наявності незрозумілих питань, звертатися до методиста НМЦ ПТО у Дніпропетровській області Піковець Л.Г..

3. В Указі Президента наголошується на підвищенні ефективності з соціальної роботи з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах. Це також робота адміністрації та педколективу разом з територіальною громадою через координаційну раду сприяти дотриманню прав дітей, що проживають в таких сім'ях. Це можуть бути різні обставини та допомогу можуть надавати ПТНЗ.

4. В області виконується та дотримується позиція Указу Президента щодо спільного проживання, виховання та навчання (за бажанням) братів та сестер осіб з числа дітей сиріт, що приходять на навчання з інтернатних закладів.

Я думаю, що Ви, шановні, можете назвати «династії» таких дітей. Тому, в ПТНЗ області цей підхід до виконання вимог Указу Президента буде продовжений і в наступному році.

5. Упровадження інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами, також положення Указу Президента, знаходить свою реалізацію в наших навчальних закладах.

Так станом на 01.10.2011 року в ПТНЗ області навчається 463 особи із зазначеної категорії як в загальних групах, так і в 16 спеціальних групах. Це позитив у роботі наших ПТНЗ. Підходи до інклюзивного навчання вивчається педагогічними колективами для подальшого розширення цього виду послуг.

6. Указом Президента будуть затверджені регіональні програми на 2013-2015 роки із забезпечення житлом дітей-сиріт.

Наше завдання:

- підтримувати тісні зв'язки із державними виконавчими органами;
  - своєчасно надавати повну інформацію про потребу випускників-сиріт у житлі із додержанням вимог чинного законодавства;
  - налагодити співпрацю з територіальними прокуратурами щодо захисту та відстоювання прав дітей.
7. Розбудова демократичних засад в державі в цілому, та в освіті зокрема, вимагає від нас і це підкреслено в Указі Президента, незалежного громадського контролю за додержанням прав дітей у навчальних закладах.

А реалізацією цього повинно бути залучення, тісна співпраця кожного ПТНЗ із громадськими організаціями з різних питань та у різній формі. Це можуть бути «зустрічі за круглим столом», «диспути», різноманітні акції, тощо. Все, що сприятиме прозорості діяльності закладу в навчально-виробничому процесі.

8. Указ Президента передбачає захист прав дітей, учнів-сиріт які скоїли злочини, затримані та знаходяться у СІЗО. Це форма направлення законних представників під час здійснення дізнання, досудового слідства, правосуддя. Нажаль, не завжди відповідальні особи ПТНЗ підтримують зв'язки з дітьми що скоїли злочини.

Рекомендації

семінару заступників директора ПТНЗ з ВР за темою «Компетентісний підхід в навчально-виховному процесі ПТНЗ як основа становлення, самовизначення і самосприйняття особистості учня як повноцінної особи»

Подальший розвиток професійно-технічної освіти в країні може відбуватися лише на основі компетентісного підходу. Компетенції і наслідки освіти тісно пов'язані між собою.

Компетентісний підхід дає відповіді на запити виробничої сфери:

- проявляється як оновлення змісту освіти у відповідь на зміну соціально-економічної реальності;

- є узагальненою умовою здатності людини ефективно діяти за межами навчальних сюжетів та навчальних ситуацій;
- є радикальним засобом модернізації;
- у вихованні акцентує увагу на формування в учнів компетенцій, які забезпечують можливість успішної соціалізації.

Таким чином, реалізація компетентнісного підходу передбачає інтеграцію процесів виховання і навчання, що за умов фасилітуючої ролі педагога сприяє формуванню компетентної особистості, здатної до успішної соціалізації в суспільстві, конкурентоспроможності на ринку праці, але в той же час духовної, культурної і толерантної.

Протягом першого півріччя 2011-2012 навчального року обласною методичною службою організовано і проведено :

- конкурс «Класний керівник ПТО Дніпропетровщини - 2011»;
- діяльність Школи класного керівника;
- спільний семінар керівників методичних об'єднань класних керівників, радників молодіжного самоврядування учнів ПТНЗ « Участь ПТНЗ в молодіжних проектах. Модель взаємотворчості класного керівника та майстра в/н у формуванні компетентної та гармонійно розвиненої особистості»;
- спільний семінар керівників методичних об'єднань класних керівників, слухачів Школи класного керівника ПТНЗ «Модель колективної взаємотворчості у формуванні кодексу професійної культури в учнів ПТНЗ»;
- секція для заступників директора з ВР «Сучасні підходи в організації учнівського самоврядування в ПТНЗ області»;
- науково-практичну конференцію «Державно-громадське управління освітою в регіоні: проблеми, пошук, досвід»;
- конкурс учнівських проектів «Лідерські здібності в мені»;
- секцію для координаторів співпраці із засобами масової інформації «Створення іміджу навчального закладу, освітніх послуг та престижності робітничих професій»;
- започатковано проведення декад робітничих професій;
- лекторій психологічних знань для педагогічних працівників ПТНЗ;
- тренінги щодо здорового способу життя учнівської молоді.

Разом з тим, за оцінкою роботодавців прослідковується падіння престижу закладів профтехосвіти на сучасному виробництві, престижу робітничих професій в суспільстві.

Виходячи із вище зазначеного учасники семінару рекомендують:

Навчальним закладам

Організувати роботу колективів з урахуванням визначених МОНМС України, ГУОН ОДА пріоритетів:

1. Реалізувати завдання, визначені Державною програмою розвитку ПТО на 2011-12 роки у частині відновлення престижності робітничих професій у суспільстві шляхом профорієнтаційної роботи з населенням; створення соціальної реклами престижності робітничих професій.

2. Залучати місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, роботодавців щодо створення професійного середовища для навчання і виховання майбутніх кваліфікованих робітників.
3. Запровадити в навчальних закладах педагогічні читання, слухання, наради, круглі столи, педагогічні ради з питань **ПРОФЕСІЙНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ**.
4. Розробити деталізовану систему обов'язкових заходів в учнівських групах з урахуванням специфіки навчального закладу щодо професійного виховання.
5. Розробити до кожної професії алгоритм ефективної діяльності спеціаліста, його технологію, особливу структуру, яка призводить до запланованого результату. Врахувати при цьому ступінь складності, варіативності, індивідуальності.
6. Підвищувати престижність робітничих професій, впроваджуючи сучасні форми профорієнтації.
7. Запроваджувати інноваційні технології, що напрацьовані внаслідок експериментальної роботи в закладах області та України.
8. Впроваджувати в процес виховання молодого покоління сучасні інноваційні педагогічні технології, які базуються на вікових та природних особливостях розвитку учнів.
9. Орієнтувати педагогічні колективи на створення у навчальному закладі середовища, в якому вся діяльність спрямована на всебічний, гармонійний розвиток особистості, на формування життєвих навичок і компетенції, необхідних для навчання, здоров'я і професійної реалізації.
10. Проводити інформаційно-просвітницькі та практичні заходи професійної спрямованості серед суб'єктів навчально-виховного процесу (акції, волонтерський рух, самоврядування, конкурси он-лайн, фото-, відео-, інтернет-вікторини, фестивалі, веб-конференції, круглі столи, творчі полігони, педагогічні мости тощо).
11. Звернути увагу на те, що критеріями педагогічної майстерності є гуманність, науковість, педагогічна доцільність, результативність, демократичність, творчість (оригінальність).
12. Сприяти особистісному зростанню, саморозвитку та самореалізації класних керівників, майстрів та їх професійним тандемам, забезпечувати інноваційну діяльність спрямовану на розвиток загальної креативності учасників педагогічного процесу.
13. Проводити декади робітничих професій в регіонах та ПТНЗ області за галузевим принципом.
14. Проводити сучасні форми профорієнтаційної роботи як демонстрацію результатів навчального процесу.
15. Встановлювати контакти з молодіжними громадськими організаціями, соціальними службами, проводити спільні заходи і проекти з проблем діяльності учнівського самоврядування.
16. Здійснювати обмін досвідом учнівських делегацій ПТНЗ області молодіжних округів з питань учнівського самоврядування та проведення спільних заходів.

17. Висвітлювати у ЗМІ та сайтах кращий досвід з організації учнівського самоврядування в ПТНЗ області.
18. Планувати і проводити спільні заходи трьох суб'єктів «трикутника» (педагоги, учні, батьки).
19. Запровадити школу лідерів учнівського самоврядування та постійно оновлювати систему навчання.
20. Створити методичне об'єднання кваліфікованих педагогів-радників учнівського самоврядування та проводити систематичне навчання класних керівників з питань учнівського самоврядування в групі та навчальному закладі в цілому.
21. Посилити контроль приймальної комісії щодо підготовки комплекту документів абітурієнтів з числа учнів-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування.

Методичній службі ПТО

1. В основу навчально-виробничого процесу покласти професійне виховання майбутнього фахівця, патріота своєї майбутньої професії, малої і великої Батьківщини.
2. Практикувати методичні тижні НМЦ ПТО в ПТНЗ з метою надання адресної допомоги учасникам навчально-виробничого процесу з конкретних питань організації професійного виховання.
3. Організувати методичну роботу з виховного напрямку в округах з урахуванням специфіки регіонів, де знаходяться навчальні заклади.
4. Систематично проводити роботу з позиціонування значущості робітника в суспільстві проведенням декад професій в області та регіонах.
5. Забезпечити підтримку інноваційної практики навчальних закладів у сфері учнівського самоврядування, проектування й реалізація ефективних моделей учнівського самоврядування в ПТНЗ.
6. Забезпечити комплексну підтримку розвитку учнівського самоврядування (навчання активу учнівського самоврядування – «Школа лідерів», підвищення професійної компетентності педагогів-радників учнівського самоврядування, створити консультативні пункти професійної допомоги та інше.) по регіонах.
7. Створювати на базі кращих ПТНЗ області експериментальні майданчики для опрацювання інновацій, поширення кращого досвіду з організації учнівського самоврядування в ПТНЗ області.
8. Започаткувати щорічне проведення конкурсу на кращу модель організації учнівського самоврядування в ПТНЗ області.
9. Забезпечити інформованість населення через засоби масової інформації, на веб-портал ПТО, сайти ОДА, НМЦПТО та єдиному освітньому просторі про суть робітничих професій.
10. Надавати практичну допомогу ПТНЗ в організації впровадження нових підходів до профорієнтаційної роботи з учнівською молоддю.
11. Завершити 2011/2012 навчальний рік звітним заходом «Методичний фестиваль профтехосвіти».

12. Започаткувати в 2012 – 2013 навчальному році ОПОРНІ навчальні заклади в системі ПТО Дніпропетровщини з окремих питань професійного виховання учнівської молоді .
13. Створити збірник нормативно-правової документації щодо організації роботи з учнями-сиротами, учнями позбавленими батьківського піклування.
14. Проводити семінари-практикуми для соціальних педагогів ПТНЗ області з питань додержання соціальних гарантій та прав дитини, учнів-сиріт, учнів позбавлених батьківського піклування.
15. Створити на сайті НМЦ ПТО електронну сторінку «Ви запитуете – ми відповідаємо».

Схвалено учасниками семінару
12 січня 2012 року

Повідомлення на сайті

ПТНЗ скоординують свої виховні та соціальні функції

На традиційному січневому семінарі заступників директора з виховної роботи ПТНЗ Дніпропетровської області сформовано рекомендації щодо організації виховної та соціальної роботи у 2012 році. Вони базуються на головних викликах для профтехосвіти регіону в минулому році.

А саме:

- перевід фінансування закладів ПТО на регіональний рівень;
- демографічна ситуація;
- проголошення претензій роботодавців;
- підвищення вимог стосовно державних обов'язків по відношенню до учнів пільгових категорій.

В роботі семінару окрім працівників головного управління освіти і науки облдержадміністрації , НМЦ ПТО у Дніпропетровській області взяли участь старший науковий співробітник інституту професійно-технічної освіти Національної Академії наук України, завідувач центру здорового способу життя та профілактики ВІЛ/СНІДу Шимановський Марк Мусійович та керівник інформаційно-ресурсного центру у Дніпропетровській області Кладієва Тетяна Володимирівна.

У формуванні рекомендацій з виховної та соціальної роботи використано рішення ІІІ з'їзду працівників освіти України, набутий досвід Росії, презентований під час проведення Днів української освіти в Росії, результатів оцінки потенціалу випускників середньої школи 2012 року, проведеного інститутом соціології Національної Академії наук України в кінці 2011 року та вимог Указу Президента України від 16.12.2011 року «про питання щодо забезпечення реалізації прав дітей в Україні».

Директор НМЦ ПТО
у Дніпропетровській області